

Sygn. akt VIII Uz 5/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek

Sędziowie: Grażyna Łazowska

(del.) Magdalena Kimel

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2020 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy O. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o zasiłek chorobowy

na skutek zażalenia O. S.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 23 września 2019 r. sygn. akt VI Uo 28/19

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

<i>(-) sędzia Grażyna Łazowska</i>	<i>(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek</i>	<i>(-) sędzia (del.) Magdalena Kimel</i>
------------------------------------	--	--

UZASADNIENIE

Pismem z 5 lipca 2019 r. (data nadania w urzędzie pocztowym), które wpłynęło do sądu w dniu 15 lipca 2019 r. wnioskodawczyni, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, domagała się umorzenia postępowania wszczętego wskutek złożonego do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odwołania od decyzji z 30 kwietnia 2019 r. Jednocześnie domagała się zasądzenia na jej rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w kwocie 5.400 zł. W uzasadnieniu podano, że decyzją z 30 kwietnia 2019 r. (...) Oddział w C. stwierdził, że wnioskodawczyni nienależnie pobrała zasiłek chorobowy, zasiłek opiekuńczy, świadczenie rehabilitacyjne oraz odmówił jej prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, zobowiązując jednocześnie do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Wnioskodawczyni w ustawowym terminie złożyła odwołanie od decyzji. W konsekwencji odwołania organ rentowy wydał nową decyzję datowaną na dzień 27 czerwca 2019 r., mocą której zaskarżona decyzja z dnia 30 kwietnia 2019 r. została uchylona wobec uznania złożonego odwołania za słuszne. W ocenie wnioskodawczyni powyższe okoliczności winny skutkować umorzeniem postępowania w trybie art. 477¹³ § 1 k.p.c., a organ rentowy jako

przegrywający proces winien jest jej jako odwołującej 5.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego – według wartości przedmiotu sporu wynoszącej 119.014,74 zł.

Postanowieniem z 23 września 2019 r. (VI Uo 28/19) Sąd Rejonowy w Gliwicach w pkt 1 odrzucił wniosek O. S. o umorzenie postępowania, w pkt 2 oddalił wniosek O. S. o zasądzenie od (...) Oddział w C. na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu sąd I instancji wskazał, że w niniejszej sprawie nie zachodziła przesłanka do umorzenia postępowania, albowiem postępowanie sądowe w sprawie odwołania od decyzji z 30 kwietnia 2019 r. nie zostało przed sądem wszczęte. Organ rentowy zmienił zaskarżoną decyzję nie przysyłając odwołań do sądu. Sąd Rejonowy podkreślił, że poddana sądowi sprawa nie ma charakteru sprawy cywilnej, albowiem oś sporu, którą stanowiła decyzja organu rentowego z 30 kwietnia 2019 r. została przez ów organ uchylona w całości. Przepisy dotyczące procedury postępowania w sprawach cywilnych odnoszą się do spraw zawisłych przed sądem, a w tym przypadku odwołaniu od decyzji z 30 kwietnia 2019 r. nie został nadany dalszy bieg, nie zostało ono przekazane do sądu, wobec czego sąd nie ma możliwości umorzenia postępowania, które w rzeczywistości nie zostało przed nim wszczęte. Skoro nie było postępowania toczącego się przed sądem w sprawie odwołania od decyzji z 30 kwietnia 2019 r., to droga sądowa w przedmiocie wniosku o umorzenie postępowania jest niedopuszczalna, stąd Sąd Rejonowy orzekł jak w pkt 1 postanowienia. W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał również, że brak jest podstaw do zasądzenia kosztów procesu, których to domaga się wnioskodawczyni, albowiem nie doszło do wytoczenia procesu.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła O. S., zaskarżając je w całości. Skarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisu postępowania, które miało istotny wpływ na treść postanowienia, tj. art. 98 § 1 i 3 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie a w konsekwencji przyjęcie, że w niniejszej sprawie skoro odwołanie od decyzji organu rentowego zostało uwzględnione zgodnie z żądaniem skarżącej przez organ rentowy na etapie samokontroli i w konsekwencji nie przekazano tej sprawy na drogę sądową, w niniejszej sprawie nie doszło do wygenerowania przez stronę kosztów procesu niezbędnych celem dochodzenia praw i celowej obrony, a tym samym zwrot kosztów zastępstwa procesowego nie należy się, tymczasem gdy do uchylecia zaskarżonej decyzji nie doszłoby w sytuacji braku podjęcia kroków celem obrony naruszonego interesu strony i braku złożenia odwołania przez profesjonalnego pełnomocnika. Wobec powyższego wnosila o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zastosowanie art. 98 k.p.c. i zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 zł zgodnie z wynikiem sprawy, a nadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy wnosil o jego oddalenie, wskazując na prawidłowość zaskarżonego postanowienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ocenę stanu faktycznego oraz argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Zgodnie z art. 355 k.p.c. sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona uгода zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne. Nadto wskazać należy, że w postępowaniu w zakresie ubezpieczeń społecznych podstawą umorzenia postępowania, w przypadku, gdy w toku postępowania zostaje wydana inna decyzja w tym samym przedmiocie, zastosowanie winien znaleźć art. 477¹³ k.p.c., stanowiący *lex specialis* w stosunku do art. 355 k.p.c.

Przypomnieć jednak należy, że po wydaniu decyzji, od której wniesiono odwołanie, organ rentowy może weryfikować swoje decyzje tylko w dwóch przypadkach:

- w razie uwzględnienia słuszności odwołania przed przekazaniem sprawy do sądu (art. 83 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i odpowiednio art. 477⁹ § 2 k.p.c.), gdyż w takim wypadku uchylenie lub zmiana decyzji czyni odwołanie bezprzedmiotowym, co uzasadnia odstąpienie od nadania mu dalszego biegu,

- w sytuacji wydania przez organ rentowy w toku sądowego postępowania odwoławczego decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony, co powoduje umorzenie postępowania sądowego w całości lub w części z uwagi na zbędność jego dalszego prowadzenia (art. 477¹³ k.p.c.).

Zgodnie z art. 477⁹ § 2 k.p.c. organ rentowy lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności przekazuje niezwłocznie odwołanie wraz z aktami sprawy do sądu. Organ ten lub zespół, jeżeli uzna odwołanie w całości za słuszne, może zmienić lub uchylić zaskarżoną decyzję lub orzeczenie. W tym przypadku odwołaniu nie nadaje się dalszego biegu.

W przedmiotowej sprawie kluczowe znaczenie ma wyjaśnienie kwestii dotyczącej momentu zainicjowania sporu sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela pogląd wyrażony przez K. A., w monografii „Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. Pojęcie oraz właściwości postępowań przedsądowych i ochrony cywilnosądowej” (LEX 2011), gdzie wskazano, iż uzasadnionym, z punktu widzenia zasady praworządności, szybkości postępowania i uwzględniania słusznego interesu obywateli (zainteresowanych), odstępstwem od reguły związania wykonawcy zabezpieczenia społecznego własną decyzją jest instytucja samokontroli (autoweryfikacji) organu rentowego (ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 477⁹ § 2 zdanie drugie i trzecie k.p.c.). Innym przypadkiem uznania odwołania za słuszne przez organ rentowy jest regulacja art. 477¹³ k.p.c. W przeciwieństwie jednak do rozwiązań analizowanych wyżej, ta instytucja postępowania cywilnego dotyczy sytuacji, w której zmiana zaskarżonej decyzji - w efekcie uwzględnienia w całości lub części żądania strony - następuje już po przekazaniu odwołania sądowi ubezpieczeń społecznych (w toku procesu). O takiej funkcji tego przepisu przekonuje zwłaszcza sformułowanie o umorzeniu postępowania w całości lub w części przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd. Nie można przecież umorzyć postępowania sądowego przed jego rozpoczęciem, czyli przed przekazaniem odwołania do sądu ubezpieczeń społecznych, a tę sytuację opisano odrębnie w art. 83 ust. 6-7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 477⁹ § 2 zdanie drugie k.p.c. Uwzględnienie odwołania w całości lub w części w istocie zastępuje instytucję cofnięcia pozwu przez powoda (art. 355 § 1 k.p.c.), z tą modyfikacją, że umorzenie sądowego postępowania odwoławczego następuje z uwagi na zmianę zaskarżonej decyzji przez organ rentowy, a nie na wniosek zainteresowanego wyrażony w piśmie procesowym.

Z kolei w wyroku z 21 maja 2013r. w sprawie III AUa 1605/12 Sąd Apelacyjny w Krakowie (LEX nr 1322493) wskazał, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przeniesienie sprawy na drogę sądową przez, wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych, poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował. Z tego też względu odwołanie wnoszone od decyzji organu rentowego nie może mieć charakteru samodzielnego żądania. Sąd orzekający w pełni podziela powyższy pogląd Sądu Apelacyjnego. W ocenie sądu orzekającego postępowanie przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych może się toczyć w zakresie ściśle unormowanym przez przepisy prawa. Postępowanie to w przypadku spraw ubezpieczeniowych dotyczy odwołań od decyzji a rozpoznaniu przez Sąd podlegają kwestie merytoryczne zasadności wydawanych decyzji. Jednocześnie przepisy cytowane powyżej dają możliwość organowi rentowemu, w terminie 30 dni od dnia wniesienia odwołania, zmiany decyzji lub uchylenia zaskarżonej decyzji, co skutkuje brakiem obowiązku przekazania odwołania do sądu. Zatem w sytuacji takiej odwołaniu, nie zostaje nadana droga sądowa.

W podobnym tonie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z 24 września 2015 r. (III AUa 2130/14), w którym stwierdził, że odwołanie do sądu właściwego przekazuje organ rentowy zgodnie z treścią art. 477⁹ § 2 k.p.c. i spór przed sądem dopiero w momencie przekazania treści odwołania oraz akt sprawy staje się sporem sądowym, w którym obowiązują przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

W rozpoznawanej sprawie nie ulega wątpliwości, iż żądanie O. S. zostało w całości zaspokojone i wydana została nowa decyzja z 27 czerwca 2019 r., mocą której ZUS uchylił w całości zaskarżoną decyzję z 30 kwietnia 2019 r. A zatem brak jest merytorycznej podstawy do rozpoznawania przez sąd wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego jeżeli sprawa przed tym sądem w zakresie odwołania od decyzji nie toczyła się. Wniosek o zwrot kosztów podlegałby przez rozpoznaniu, przy okazji rozpoznania odwołania od decyzji.

Zdaniem sądu, w obrocie prawnym, odwołanie takie nie funkcjonuje. Należy bowiem pamiętać, że decyzją z 27 czerwca 2019 r., ZUS uchylił w całości zaskarżoną decyzję z 30 kwietnia 2019 r. Z kolei ubezpieczona od tej kolejnej decyzji odwołania nie wniosła.

Na podstawie art. 477¹³ k.p.c. przy zmianie decyzji w toku postępowania wywołanego złożonym od niej odwołaniem tylko uwzględnienie żądania w całości uprawnia sąd do umorzenia postępowania w sprawie. Powyższa regulacja nie ma zastosowania wówczas, gdy organ rentowy uchyla zaskarżoną decyzję wycofując ją z obrotu prawnego i czyniąc postępowanie sądowe bezprzedmiotowym – tak Sąd Apelacyjny w Szczecinie w postanowieniu z 25 lutego 2013r. w sprawie III AUz 152/12 (LEX nr 1286648).

W tej sytuacji powołane w zażaleniu okoliczności nie stanowią dostatecznej przesłanki do podważenia prawidłowego postanowienia Sądu Rejonowego, które należy uznać za uzasadnione, a przedmiotowe zażalenie za bezzasadne.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie, jako pozbawione uzasadnionych podstaw do jego uwzględnienia.

(-) sędzia Grażyna Łazowska	(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek	(-) sędzia (del.) Magdalena Kimel
-----------------------------	---------------------------------------	-----------------------------------